

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 16Pc/49/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7521206107
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Sinčáková
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2022:7521206107.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice-okolie sudkyňou JUDr. Zuzanou Sinčákovou vo veci navrhovateľa K. Š., X.. XX.X.XXXX, V. L. F. XX, H. A., zast. Ing. Igorom Štegenom, nar. 10.1.1962, trvale bytom Konvalinková 13, Košice proti matke H. Š., X.. XX.XX.XXXX, V. L. F. - X. E. o zvýšenie výživného

rozhodol:

Súd návrh zamietá.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 27.9.2021 navrhovateľ žiadal o zvýšenie výživného zo strany matky. Návrh odôvodnil tým, že manželstvo jeho rodičov bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 15.7.2008 č.k. 13C 51/2006-96, kedy bola naposledy určená vyživovacia povinnosť jeho matke v sume 110 eur mesačne. Od roku 2009 do 17.9.2021 býval navrhovateľ v spoločnej domácnosti so svojím otcom, ktorý sa o neho stará a zabezpečuje všetky jeho potreby. Matka si neplnila riadne svoju vyživovaciu povinnosť a bolo voči nej viackrát vedené trestné stíhanie. Navrhovateľ je od 17.9.2021 študentom 1.ročníka dennej formy štúdia na Paneurópskej vysokej škole v Bratislave, študijného programu medzinárodne vzťahy a diplomacia, o ktorý program mal záujem a ktorého vysokoškolské štúdium v Košickom kraji absentuje. V súvislosti s prijatím na vysokú školu otec uhradil školné za prvý semester 1.045 eur. Školné za školský rok 2021-2022 predstavuje sumu celkom 2.090 eur. Z dôvodu nedostatku ubytovacích kapacít v internátoch, aj z dôvodu hroziaceho rizika prenosu ochorenia COVID býva navrhovateľ v podnájme, za ktorý uhrádza mesačne 600 eur. V súvislosti so začatím štúdia navrhovateľovi otec uhradil študentský preukaz ISIC 30 eur a nakúpil mu potraviny, hygienické potreby a ošatenie v hodnote 250 eur. Od určenia výživného matke ubehlo takmer 10 rokov a životné náklady navrhovateľa sa podstatne zvýšili. Došlo k značnému nárastu odôvodnených potrieb navrhovateľa v súvislosti s jeho vekom, nárastom jeho bežných potrieb, potrieb spojených s prípravou na budúce povolanie, ako aj výdavkov spojených s kultúrnymi a športovými aktivitami. Navrhovateľ vyčíslil svoje mesačné náklady na sumu 1.414 eur, ktorú tvoria: školné 174 eur, nájom bytu 600 eur, internet 17 eur, mobilný telefón 13 eur, potraviny 300 eur, ošatenie a obuv 80 eur, drogéria 20 eur, náklady na MHD 10 eur a zabezpečovanie študijných pomôcok 200 eur. Žiadal, aby súd zaviazal jeho matku prispievať mu na výživu sumou 390 eur mesačne.

2. Matka navrhovateľa so zvýšením výživného nesúhlasila.

3. Konanie vo veciach výživného sa spravuje ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku (ďalej „CMP“) a podporne, v zmysle ust. § 2 CMP Civilným sporovým poriadkom („CSP“).

4. Navrhovateľ vypovedal, že študuje na Paneurópskej vysokej škole v L., kde za jeden semester štúdia uhrádza 1.045 eur. V septembri 2021 mal jednorazový výdavok - poplatok za školský preukaz vo výške 30 eur. Na školské učebnice a pomôcky vynakladá asi 200 eur za semester. Stravuje sa vo svojom

byte, prevažne si sám varí. Občas využíva školskú jedáleň. Školu si vybral kvôli odboru, ktorý chcel študovať. Za bývanie uhrádza nájomné 900 eur mesačne. Navrhovateľ zmenil miesto bývania, pretože býval v lokalite, kde sa necítil bezpečne. Náklady na internát predstavujú sumu 400 až 600 eur mesačne, aj s ohľadom na čo sa rozhodol pre vlastné a bezpečné bývanie. K zmene nájmu došlo aj z dôvodu, že nevedel, či štúdium bude prebiehať prezenčne alebo online. Do miesta trvalého bydliska chodieval navrhovateľ len občas, predovšetkým na sviatky, častejšie ho navštevuje otec v L.. Ak príde, zakúpi mu potrebné veci a pomôže mu. Otec sa o neho riadne stará, prispieva mu finančne a nakupuje mu všetky potrebné veci. Myslí si, že má nárok na vyššie výživné od mamy, vzhľadom na jeho potreby. Rozvrh hodín a príprava na školu mu neumožňujú popri štúdiu pracovať. Pracoval v lete a aj toto leto sa bude snažiť nájsť si brigádu.

5. Matka navrhovateľa vo svojej výpovedi uviedla, že nie je v jej schopnostiach platiť navrhovateľovi vyššie výživné. Aj teraz má dlh na výživnom 550 eur a nevie ho uhradiť. Je zamestnaná len na dohodu a z tohto príjmu má len na svoje skutočne nevyhnutné potreby. Má len príjem, ktorý je aj oficiálne vedený, okrem toho jej zamestnávateľ pomáha tak, že má zabezpečenú stravu a v práci má k dispozícii sprchu i práčku. Do práce chodí podľa potreby, ak ju zavolajú. Je na tom zle aj po psychickej stránke, v januári 2022 sa ju pokúsil zabiť jej priateľ. Dlhodobo ležala v nemocnici, odkiaľ odišla na vlastnú žiadosť. Voči jej priateľovi bolo pre uvedený skutok vznesené obvinenie a nachádza sa vo väzbe. Pomáhajú jej známi, priatelia, t.č. býva u známeho na chate v F.. Prácu na stály pracovný úväzok si nevie nájsť. Pracuje v gastro oblasti, kde je v dôsledku COVIDu zhoršená situácia. Je rada, že sa má za čo najesť a že jej zamestnávateľ pomáha. V období mesiacov január - február 2022 nemala žiaden príjem, mala vážne zdravotné problémy. Výkon práce pre predchádzajúceho zamestnávateľa 2M interiér s.r.o. ukončila pre zhoršenú situáciu v gastronómii, v dôsledku Covid situácie nebola ďalej potrebná. Pre napadnutie jej priateľom nebola schopná prísť do práce, preto s ňou zamestnávateľ ukončil dohodu. Nie je v jej schopnostiach prispievať synovi vyšším výživným, už uhradenie sumy 110 eur je pre ňu veľmi náročné.

6. Predmetom Zmluvy o štúdiu č.1300210202 zo dňa 13.7.2021 uzavretou medzi navrhovateľom a Paneurópskou vysokou školou, n.o. je vysokoškolské štúdium akreditovaného študijného programu medzinárodné vzťahy a diplomacia v študijnom odbore politické vedy v dennej forme štúdia. Podľa platobného kalendára na akademický rok 2021/2022, ktorý tvorí prílohu č. 1 k zmluve je cena za štúdium 2.090 eur, ktorú sumu je navrhovateľ povinný uhradiť v dvoch splátkach po 1.045 eur splatných do 15.8.2021 a 15.1.2022.

7. Z navrhovateľom predložených nájomných zmlúv vyplynula dohoda navrhovateľa s prenajímateľmi bytu v L. o užívaní konkrétnych bytov, a to za nájomné 600 eur mesačne za obdobie od 17.9.2021 do 31.12.2021 a za nájomné 900 eur mesačne za obdobie od 8.1.2022 do 7.1.2023.

8. Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 17.10.2011 č.k. 13C/51/2006-301, právoplatným dňa 22.11.2011 bola súdom schválená dohoda rodičov o úprave rodičovských práv a povinností k vtedy maloletému navrhovateľovi na čas po rozvode tak, že maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti otca, matka maloletého sa zaviazala prispievať na výživu maloletého sumou 110 eur mesačne a bol upravený styk matky s maloletým.

9. Tunajší súd rozsudkom zo dňa 11.10.2013 č.k. 9P/73/2013-36, právoplatným dňa 7.11.2013 zamietol návrh matky na zníženie výživného. Rovnako súd rozhodol rozsudkom zo dňa 3.11.2017, č.k. 19P/68/2017-94, právoplatným dňa 7.2.2018.

10. Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie č.k. 2T/17/2013-128 zo dňa 13.2.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.2.2014, bola matka navrhovateľa uznaná vinnou z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods.1, ods.3 písm.b) Trestného zákona, za čo jej bol uložený podmienený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov.

Uznesením Okresnej prokuratúry Košice-okolie zo dňa 4.3.2017 č.k. 1Pv 519/16/8806-5 bolo zastavené trestné stíhanie voči matke navrhovateľa pre prečin zanedbania povinnej výživy z dôvodu zániku trestnosti činu.

11. Otec navrhovateľa je zamestnaný u O. S., SHR, kde má čistý príjem cca 460 eur mesačne. Okrem toho je poberateľom výsluhového dôchodku.

12. Matka navrhovateľa bola v období od 11.5.2021 do 12.12.2021 zamestnaná na dohodu o vykonaní práce u zamestnávateľa 2M Interier s.r.o., kde mala priemerný čistý príjem 93,56 eur mesačne. Dohoda o vykonaní práce bola ukončená z dôvodu zhoršenej pracovnej disciplíny matky navrhovateľa. Inak by sa skončila 31.12.2021 a nebola by obnovená vzhľadom na situáciu s COVID 19.

Na základe dohody o pracovnej činnosti pracuje matka navrhovateľa od 13.4.2022 u zamestnávateľa K. F. - L.. Za mesiace 4 a 5/2022 mala príjem 12,89 eur mesačne.

13. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine (zákon č. 36/2005 Z.z. v platnom znení) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

14. Podľa § 62 ods. 2, ods.4 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

15. Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktorý povinný na seba berie.

16. Navrhovateľ v konaní poukazoval na zvýšenie jeho nákladov v súvislosti s jeho vekom i štúdiom na vysokej škole a doposiaľ súdom určené výživné považoval za neprimerané jeho potrebám.

17. Je nepochybné, že od poslednej súdnej úpravy vyživovacej povinnosti matky k navrhovateľovi v roku 2011 došlo na strane navrhovateľa ako oprávnenej osoby k podstatnej zmene pomerov. Navrhovateľ bol v čase úpravy vyživovacej povinnosti žiakom základnej školy, pričom teraz študuje na vysokej škole. S vekom sa podstatne zvýšili náklady na jeho výživu - na stravovanie, ošatenie i uspokojovanie ďalších osobných, školských a záujmových potrieb.

18. Odôvodnené potreby dieťaťa sú ovplyvňované schopnosťami a možnosťami rodičov. Ak sú reálne možnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú mieru nevyhnutných potrieb pre život človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa.

19. Pri určovaní vyživovacej povinnosti je súd povinný zistiť majetkové a príjmové pomery hlavne u povinného rodiča. V danom prípade matka navrhovateľa nemá t.č. takmer žiaden príjem a má takmer existenčné problémy. Pri určovaní vyživovacej povinnosti súd neprihliada len na aktuálny príjem povinnej osoby, ale i na jej na možnosti a schopnosti. V danom prípade, ako vyplýva i z iných konaní vedených na tunajšom súde (19P/68/2017, 2T/17/2013), od posledného súdneho rozhodnutia o výživnom matka navrhovateľa odišla zo zamestnania, kde mala perspektívu stáleho pracovného miesta a tým aj stáleho príjmu, z vlastnej viny, keďže s ňou zamestnávateľ ukončil spoluprácu pre neuspokojivé plnenie pracovných úloh. Aj z vyjadrení ďalších zamestnávateľov, kde bola matka navrhovateľa následne zamestnaná vyplýva, že k ukončeniu pracovného pomeru s matkou navrhovateľa došlo v dôsledku zavineného konania na jej strane. Príjem matky navrhovateľa v čase rozhodovania o výživnom, pred vzdaním sa výhodnejšieho zamestnania činil 500 eur mesačne. Ani pri vychádzaní z tejto sumy ako potencionálneho príjmu matky navrhovateľa nie je podľa súdu v jej schopnostiach uhrádzať vyššie výživné ako bolo doposiaľ určené.

20. Matka navrhovateľa nie je schopná prispievať navrhovateľovi na všetky jeho náklady, ktoré má napr. so štúdiom v L.. Je nepochybné, že navrhovateľ má zvýšené náklady spojené so štúdiom v inom meste ako je miesto jeho trvalého pobytu, predovšetkým pokiaľ ide o náklady na cestovné a bývanie (najmä ak si zvolil bývanie sám v podnájme). Nejde ale o nevyhnutné výdavky navrhovateľa a nie je v schopnostiach matky navrhovateľa podieľať sa na nich. Náklady navrhovateľa spojené so štúdiom na konkrétnom, platenom študijnom odbore a so samostatným bývaním v podnájme prevyšujú schopnosti jeho matky. Možnosti a schopnosti matky navrhovateľa neumožňujú prispievať navrhovateľovi na iné než len nevyhnutné výdavky. V takomto prípade je na samotnom navrhovateľovi, aby si zabezpečil úhradu

týchto nákladov resp. na otcovi navrhovateľa, aby mu s ich úhradou pomohol, ak to jeho možnosti a schopnosti dovoľujú.

21. S poukazom na doposiaľ uvedené skutočnosti, vychádzajúc hlavne z aktuálneho i potencionálneho príjmu matky navrhovateľa súd dospel k záveru, že nie je v jej schopnostiach prispievať na výživu navrhovateľa vyššou sumou ako je doposiaľ určená výška výživného 110 eur. Z uvedeného dôvodu, i napriek tomu, že náklady navrhovateľa sa od poslednej úpravy výživného nepochybne zvýšili, súdu neostalo iné, ako podaný návrh na zvýšenie výživného zamietnuť.

22. O trovách konania súd nerozhodoval, nakoľko nebol podaný návrh na ich náhradu (§ 57 CMP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, v dvoch písomných vyhotoveniach. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§355 ods.1, § 362 ods.1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§365 ods.1 CSP).